

เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับความฉันทานุมัติประมาท

นายอนันต์ ณะโสธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

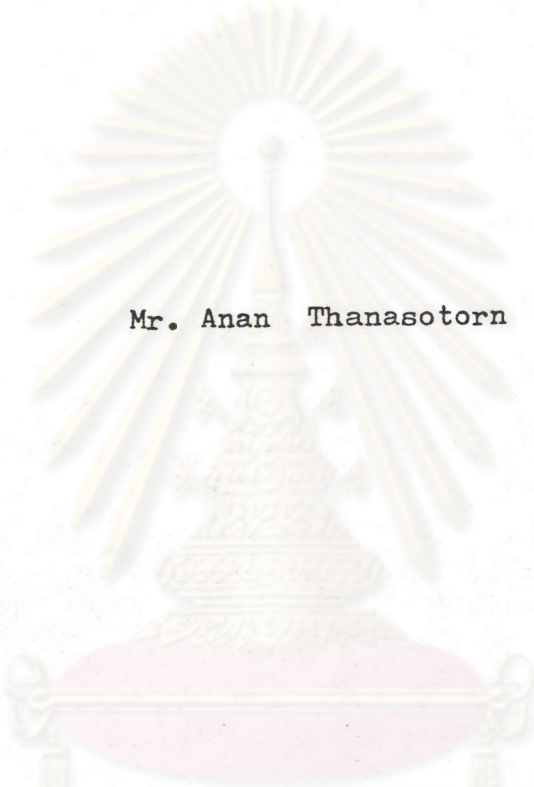
พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-395-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018596 1121444444

FREEDOM OF THE PRESS AND ITS LIABILITY IN LIBEL SUITS

Mr. Anan Thanasotorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-395-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับความผิดฐานหมิ่นประมาท
โดย   นายอนันต์ ชนะโสธร
ภาควิชา   นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ช่างวิทย์ ยอดมณี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุชาติ ไทรประสิทธิ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์พงษ์เทพ เทพกาญจนา)

.....กรรมการ
(อาจารย์สำเริง คำพะอู)

อนันต์ ธนะโสธร : เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับความผิดฐานหมิ่นประมาท (FREEDOM OF THE PRESS AND ITS LIABILITY IN LIBEL SUITS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญโยภาส, 143 หน้า. ISBN 974-581-395-8

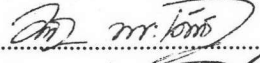
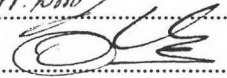
ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เป็นที่ยอมรับกันว่าเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องรับรองและคุ้มครองให้มี ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์มีภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ และบทบาทอันสำคัญยิ่งในการเสนอข่าวสารต่อประชาชน อันเป็นการสนองตอบสิทธิที่จะรับรู้ของประชาชน หนังสือพิมพ์เปรียบเสมือนตัวแทนของประชาชนในการพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม อย่างไรก็ตามเสรีภาพของหนังสือพิมพ์จะเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งก็ตาม แต่ถ้าหนังสือพิมพ์เสนอข่าวไปกระทบต่อชื่อเสียงของบุคคลอื่น หนังสือพิมพ์อาจมีความผิดฐานหมิ่นประมาท

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาขอบเขตการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม อันจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ผลการศึกษาพบว่า การเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยสุจริต กล่าวคือ ถ้าเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลหรือการกระทำของรัฐ หรือเป็นการติชมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ สาธารณบุคคล หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่นำออกแสดงให้ประชาชนชม หรือเรียกร้องความสนใจจากประชาชน อาจถูกวิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นได้ โดยไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท แต่การแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องไม่ล่วงละเมิดในเรื่องส่วนตัวของบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้การเสนอข่าวในการดำเนินการพิจารณาคดีในศาลหรือในการประชุมโดยเปิดเผยและสุจริต ย่อมไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติศ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C070041 : MAJOR LAW

KEY WORD : THE PRESS/DEFAMATION

ANAN THANASOTORN : FREEDOM OF THE PRESS AND ITS LIABILITY IN LIBEL SUITS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.VERAPONG BOONYOPHAS, Ed.D., 143 PP. ISBN 974-581-395-8

As the matter of fact, freedom of the press is accepted in every democratic countries. Considering on its duty which has to present news or informations to the public who have the right to know about various situations in the country. On this aspect, press seems to be represent of people in preserving the benefit of the public. However, press still will be liable on libal suits if that kind of news or informations which presented, has inflicted to other person in goodname.

This thesis focussed on the scope of presenting news or informations by the press which will not liable in libel suits in order to achieve the duty of the press that is the protecting benefit to all people.

The result from study showed that presenting news or informations in goddfaith on the government's work, on public officials, on public figures or presenting on the court proceeding or report of the meeting which can open to public will not be liable on libel suits but this will not include on the presenting news or informations on private individual.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิสิต.....*วิภา ม. 1000*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*OK*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้นั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โสวิไลกุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ เป็นอย่างสูงที่ไต่กรุณาแนะนำ ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งแนวความคิดริเริ่ม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้ความกรุณาช่วยเหลือและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชานูวิทย์ ยอดมณี อาจารย์ สุชาติ ไทรประสิทธิ์ อาจารย์พงศ์เทพ เทพกาญจนา และอาจารย์สำเริง คำพะอู ซึ่ง ไต่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำปรึกษาและแนะนำข้อมูล ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์เรียบร้อยได้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โสวิไลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี ศิริโชติ และพี่พรพรรณ ชนะโสธร ที่กรุณาสนับสนุนผู้เขียนตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ น้องป้อม ที่ช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อยไปด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิคา มารคา ซึ่งเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียน เสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

อนันต์ ชนะโสธร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	5
2. บทบาทและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการ เสนอข่าว	6
2.1 บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการ เสนอข่าว	6
2.1.1 บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของรัฐบาล	8
2.1.2 บทบาทของหนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อกลาง การติดต่อระหว่างรัฐบาลกับประชาชน	12
2.1.3 บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการให้ความรู้ แก่ประชาชน	14
2.2 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการ เสนอข่าว	
2.2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับ เสรีภาพของหนังสือพิมพ์	16
2.2.2 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการ เสนอข่าว	18

2.2.3	ขอบเขตเสรีภาพของหนังสือพิมพ์	
	ในการเสนอข่าว	22
2.3	เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในประเทศต่าง ๆ	26
2.3.1	เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย.....	27
2.3.2	เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ใน ประเทศสหรัฐอเมริกา	35
2.3.3	เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ใน สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพโซเวียต ..	43
3.	ความเป็นมาและแนวความคิดเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท และความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์	49
3.1	ความเป็นมาและแนวความคิดเกี่ยวกับ ความผิดฐานหมิ่นประมาท	49
3.2	หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท	56
3.2.1	สิ่งที่กฎหมายหมิ่นประมาทมุ่งคุ้มครอง	57
3.2.2	การพิจารณาหลักเกณฑ์ความรับผิด ฐานหมิ่นประมาทตามมาตรา 326	61
3.2.3	การพิจารณาหลักเกณฑ์ความรับผิด ฐานหมิ่นประมาทตามมาตรา 327	72
3.2.4	ความแตกต่างระหว่างหมิ่นประมาท ในทางอาญากับหมิ่นประมาทในทางแพ่ง ...	73
3.2.5	ความแตกต่างระหว่างหมิ่นประมาทในทาง อาญากับหมิ่น.....	74

	หน้า
3.3 ความนิคฺฐานหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์	75
3.3.1 แนวโน้มการ เสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ กับความนิคฺฐานหมิ่นประมาท	75
3.3.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาความรับผิด ฐานหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์	77
3.4 ความนิคฺฐานหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ใน ต่างประเทศ	79
3.4.1 ความนิคฺฐานหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา	79
3.4.2 ความนิคฺฐานหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ ในประเทศอังกฤษ	87
3.4.3 ความนิคฺฐานหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ ในประเทศญี่ปุ่น	92
4. การเสนอข่าวที่ไม่เป็นความนิคฺฐานหมิ่นประมาทและ มาตรการ เติมโทษความนิคฺฐานหมิ่นประมาทกับ เสรีภาพ ของหนังสือพิมพ์	95
4.1 การเสนอข่าวที่ไม่เป็นความนิคฺฐานหมิ่นประมาท	95
4.1.1 ทิชมควยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคล หรือสิ่งใด อันเป็นวิสัยของประชาชนยอมกระทำ	97
4.1.2 แจงข่าวควยความเป็นธรรม เรื่องการค้าเนนการอันเปคเผยในศาล หรือในการประชุม	108
4.2 มาตรการ เติมโทษความนิคฺฐานหมิ่นประมาท กับเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการ เสนอข่าว	113

	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	121
5.1 บทสรุป	121
5.2 ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	139
ประวัติผู้เขียน	143

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย